

राज्यसेवा (मुख्य) परीक्षा - 2015

JO6

परीक्षा दि. १२ सप्टेंबर, 2015 2015

24826

SUBJECT : ENGLISH

Standard : H.S.C.

Maximum Marks : 100

Nature of paper : Conventional type

Time allowed : 3 Hours

- Note :
- (i) All questions are compulsory.
  - (ii) Figure to the RIGHT indicates marks of the respective question.
  - (iii) Credit will be given to correct spelling, punctuation, good handwriting and neatness.
  - (iv) Irrelevant and rambling answers will be penalised SUITABLY.
  - (v) Candidate should not write roll number, any name (including his/her own), signature, address or any indication of his/her identity anywhere inside the answer book otherwise he/she will be penalised.
  - (vi) Candidates are expected to answer all the subquestions of a question together. If subquestion of a question is attempted elsewhere (after leaving a few pages or after attempting another question) the later subquestion shall be overlooked.

1. Write an essay in about 1000 words on the following topic :

50

Politics without ethics is a disaster.

P.T.O.

2. Translate the following Marathi passage into English :

भारतीय संस्कृतीचा संयम हा एकप्रकारे आत्मा आहे, असे म्हंटले तरी चालेल. भारतीय संस्कृती संयमावर उभारलेली आहे. आपण शंकराच्या देवळात जातो; परंतु आधी बाहेर कासवाची मूर्ती असते. या कासवाचे दर्शन घेतल्याशिवाय शिवाकडे, मृत्युंजयाकडे जाता येणार नाही. आणि कासव म्हणजे काय? कासव म्हणजे संयमाची मूर्ती. कासव आपले सारे अवयव क्षणात आत घेते, क्षणात बाहेर काढते. स्वतःच्या विकासास अवसर असेल तर सारे अवयव बाहेर आहेत; स्वतःला धोका असेल तर, सारे अवयव आत आहेत. असे हे कासव भारतीय संस्कृतीने गुरुस्थानी मानले आहे. देवाकडे जायचे असेल तर कासवाप्रमाणे होऊन जा. कासवाप्रमाणे स्वतःच्या इंद्रियांचे स्वामी व्हा. वाटेल तेव्हा इंद्रिये स्वाधीन राखता आली पाहिजेत. ज्याला जगाचे स्वामी व्हावयाचे असेल, त्याने आधी स्वतःचे स्वामी झाले पाहिजे. ज्याला देव आपलासा करून घ्यावयाचा आहे, त्याने आपले स्वतःचे मन आधी आपल्या ताब्यात घ्यावयास पाहिजे. शंकराची मूर्ती डोळ्यांसमोर आणा. शंकराला तिसरा डोळा आहे. दोन डोळ्यांमध्ये हा तृतीय नेत्र आहे. या तृतीय नेत्राचे काय काम? या तृतीय नेत्राचे काम पहारेकऱ्याचे आहे. डोळ्यांवर, कानावर, जिभेवर, सर्व इंद्रियांवर या डोळ्याची दृष्टी आहे. या तृतीय नेत्रात अग्नी आहे. माझ्या जीवनाच्या विकासाला जे जे विरोधी असेल, त्याचे त्याचे भस्म करावयास हा अग्नी सिद्ध आहे. हा तिसरा डोळा उघडा ठेवल्याशिवाय जीवनात सिद्धी नाही. माझ्या डोळ्यांनी वाटेल तेथे नाही पाहता कामा, कानांनी वाटेल ते नाही ऐकता कामा, जिभेने वाटेल ते नाही बोलता कामा, नाही खाता कामा. माझ्या हातांनी वाटेल ते नाही करता कामा, पायांनी वाटेल तेथे नाही जाता कामा. माझ्या ध्येयाला अनुकूल असणाऱ्या गोष्टींकडेच माझी इंद्रिये गेली पाहिजेत. या इंद्रिय-बैलांनी माझा जीवनरथ खड्ड्यात न घालता माझ्या प्राप्तव्यस्थानी नेला पाहिजे. ज्ञानेश्वरीमध्ये योगाचे वर्णन करताना फारच सुंदर ओव्या लिहिल्या आहेत. ज्याला कर्मयोग साधावयाचा आहे, त्याने हा संयमयोग अंगी आणणे आवश्यक आहे. योगी म्हणजे कर्मयोगी. सतत कर्मात रंगून जाणे. सारखी सेवा हातून होणे. यासाठी काय केले पाहिजे?

सारे मोजूनमापून केले पाहिजे. मोजके खाणे, मोजके पिणे, मोजके बोलणे, मोजके चालणे, मोजकी निद्रा. इंद्रियांना सारे द्यावयाचे, परंतु मोजूनमापून प्रमाणात द्यावयाचे. असे करित गेल्याने जीवनात प्रसन्नता राहिल. ही गोष्ट केवळ काल्पनिक नाही, ही अनुभवसिद्ध गोष्ट आहे. आपण समजा - अधिक जेवलो. भाजी आहे, खाल्ली वाटेल तितकी; बासुंदी आहे, ओरपली भराभर; तर काय होईल? आलस्य येईल. अधिक खाल्ले की अधिक लोळावे लागते. एवढ्याने भागले असे नाही. अपचन होईल, अजीर्ण होईल, पोट दुखेल. कदाचित आजारीही पडण्याचा संभव. क्षणभर जिभेचे सुख अनुभवले, परंतु पुढे दहा दिवस अन्नाची रूची वाटणार नाही. पुढे दहा दिवस काही करता येणार नाही. कोठले कर्म नि कोठले काय!

रात्री गाणे चालले आहे, बसलो दोन वाजेपर्यंत ऐकत. मग झोप पुरी होत नाही. झोप पुरी मिळाली नाही तर पचन नीट होत नाही. दुसऱ्या दिवशी कामही नीट होणार नाही. काम करताना डोळे पेंगू लागतील. अशा प्रकारे कर्मसिद्धी होणार नाही.

ज्याचे जीवन काहीतरी ध्येयासाठी आहे, त्याचे जीवन सेवेसाठी आहे, त्याने म्हणून प्रमाणात सारे केले पाहिजे. प्रमाणात सारी शोभा आहे, प्रमाणात सौंदर्य आहे, संयमात सौंदर्य आहे. संयमाची पुष्कळ अविवेकी लोक टिंगल करतात. आम्हांला ही बंधने नकोत असे ते म्हणतात. परंतु स्वतः स्वतःवर घातलेली बंधने ही बंधने नाहीत. आपल्या लहरीचे गुलाम असणे म्हणजे काही स्वातंत्र्य नाही. स्वातंत्र्य म्हणजे स्वैराचार नव्हे. स्वातंत्र्य म्हणजे विकास; आणि संयमाशिवाय विकास नाही.

3. Make a precis of the following passage in your own words in about 1/3rd of its original length and suggest a suitable title : 15

(N.B. : Appropriate marks will be deducted if your precis is longer or shorter than the prescribed length.)

In Sicilia lived a king named Leontes. He invited Polixenes, the King of Bohemia to visit him and his Queen. Leontes and Polixenes had been friends since childhood. Polixenes arrived at the castle of King Leontes, who became very happy on seeing his childhood friend. Leontes told his wife, Hermione, to look after his friend, and to leave nothing to chance. After a few days of hospitality, Polixenes told Leontes that he wished to return to his own home. Leontes wanted Polixenes to stay for a few days more, but Polixenes was worried about his own home. He turned down his friend's offer and decided to leave Sicilia at once. Leontes turned to his wife Hermione and asked her to convince his friend to stay. Like a dutiful wife Hermione requested Polixenes to stay for some more time. Hermione's gentle words were so moving that Polixenes could not refuse. He was convinced that any refusal to the entreaties of her royal hostess and her dear friend's wife would amount to rudeness. Polixenes decided to stay for a few more days. However, Leontes, instead of being pleased with his wife's gracious charm and his friend's chivalry, became extremely suspicious of them. His jealousy and extreme suspicion led Leontes to believe that Polixenes and Hermione were having an affair. He called for Camillo, one of his trusted lords, and told him that his wife and friend were having an affair. He ordered Camillo to poison Polixenes. Camillo was convinced that Leontes was suspecting wrongly. He requested Leontes to rethink about the whole affair. Leontes became enraged at Camillo's needless advice. Camillo realised that his own life may be in danger. He took a vow to kill Polixenes, but went and told him about the king's plan to poison him. They both decided to run away from Sicilia. They made arrangements and managed to escape from the clutches of the wrathful and stupid king.

P.T.O.

4. Rewrite as directed :

- (a) Join the sentence by using "too - to" :
She was tired. She could not walk.
- (b) When we reached the station, the train _____ (leave) already.
(Use correct form of the verb given in bracket)
- (c) My character is more important than my career. (Change the degree to positive)
- (d) I love her more than you do. (Change into positive degree)
- (e) He is quite confident _____ his success. (Use appropriate preposition)
- (f) There was nothing he could do about it. (Rewrite as an affirmative sentence)
- (g) Do not confide your secrets _____ anybody.
(Fill in the blank with proper preposition)
- (h) Ganges is sacred river in India. (Use articles where necessary)
- (i) The water of the Krishna is mostly polluted due to industrialization. It is certain.
(Make it complex)
- (j) It is very easy to find faults with others.
(Make it negative without changing its meaning)

- o o o -